

196

GWERZ SKEUDEN-ZEN

ar re Varo

koeet o tifen ho Bro (1914-1918)

Laret en enor da re Werleskin

deïz Gouel ar Men

d'an 11 Even 1922

MORLAIX - IMP. HAMON

Tud doujet ha dispont ! en emgannou goassa
Paotret Breiz a vije renket er penn kenta ;
Hag en kement taol-krog 'deuz bed röet al lanz,
War vòr ha war zouar da armeou Bro-Franz :

En Dixmut, koulz laret, ne oa met Brétonet
O terc'hel da reï penn d'eur bern Prusseianet ;
Er Champagn vel er Somm, hag en Verdun dreist holl,
Deuz röet ho bûe 'vit harz ar Franz da gall.

Echu d'ar gann euzuz, n'hak a bed a lare
E z'oa grass d'hor mibien m'ar m'oam bed al lore !
Penaoz ankouez neuze ar re 'skwillaez ho goad,
Gourvezet pell ouzimp, evit hor zavetâd ?

Eur seurt ankouez n'hell ren en kalon tud vad Breiz,
Ha savet so deze Skeudennou kaer a leiz !
Da verka em pep léc'h ar gwir anoudégez,
A zougomp holl gant lorc'h vit hom zoudardet kaez !

Setu ni dastumet en Gwerliskin hirie,
Dirak ar Men kaer-man gant kalz a garante,
War b'hini e lugern hanaou ar baotret vad !
Da envor zagr pere ni gass hor gwir mennad.

Hor goad deuz ar Men-man a domo muioc'h-mui
Dre m'eo gret gant unan deuz hom re, Loeiz Tilly ;
Ar zijen kizellet gant paotret ar gear-man ;
Skeuden ar gwir Poalu a zao distak war-n-han ;

Obujou chadennet a ra deuz traon he stern ;
Bleuniou a bep sort liou, kurunennou a vern
A ra dezan an dro ; pep hini n'he gever,
En hom zamik paroz, a neuz gret he zevez ;

Met en ho zoez, dreist hoïl, e welan kurunen
Ar re 'zo bed glazet gante war an dachen,
Gwir mignonet paroz, 'deuz gwelet ar maro
Ken tost all evelte : trugare n'ho c'hano.

Grass deoc'h, ô merzérien ! ni zalc'h d'hom Gwir, d'hom Stad
Hag a glasko laket an traou dont war wellâd :
Pa peuz gret ho tever, ni 'rao hon hini,
O c'harz diwar ho re bopred ar reverzi.

Kousket em peoc'h eta, bugale Bréiz-Arvor,
Ma oac'h en poan 'witomp, oc'h ganemp en enor !
Hag ho c'hanaou a vo meulet huel bepred,
Ganemp a rum da rum, bete m'o fin d'ar Bed.....

Mignonet,

Evel eun tarch kurun, pa strakaez ar brezel
E oam holl glac'haret war douar Breiz-Izel !
Ha kement pobl gwirion ganemp dre ar Bed-Holl
A grenaz gant ar spont ! dirak ar stad diroll ;

Rag biskoaz c'hoaz, tud kaez, n'heblec'h war an douar
Te gwelet ker goaz reuz, stignet gant tud digar !
Brezel kriz ha treitour, priñet mad en kuz,
Eneb ar Franz dreist-holl, gant Pennou Pruss lorc'huz :

Gwillou daou hag he Vab o d'oe laket 'n'ho fenn
Gouarn ar Bed paour-man dreist chouk ar Fransijen,
Kement digare fall wit êrûout 'oa mad (?)
Ha kerkent an Urop 'oa en tan hag en goad !

Allaz ! Kenvrôiz ker, red a oa n'em difen,
Pe beza dindanne vel gwir esklavourien ;
Rag ma niye trec'h er wech-man tud Gwillou
'Oa gret deuz hor frankiz ha deuz hon holl gwiriou ;

Poblou ar Bed a bez a vije bed gante
Evel a oam gwechall tre dindan *Gazel-yé* ;
Met Bro-Zaoz er gwelaz 'dalek an heur genta,
•Hag a deu prim d'hom c'heul evit harz kement-ma.

O na pebeuz anken en kalonou an holl !
Pa oam er c'hog kenta bed oar ar poent da goll ;
Pa deuchont gant Von Kluk ker tost all da Bariz ;
Met pebeuz stad ! pa m'oam gret d'ê mont war ho c'hiz.

Raez pevar bloaz anter eo bed padet ar bec'h,
Dre holl garm ha kanvou, dienez, kroz ha nec'h !
Bete ma teu n'hon toezi an Amerikanet,
Da reï nerz ha skoazei d'ar Gwir, d'al Leâlded !

En tro pad ar c'heit-se, ar Vretoned dalc'hmad
A deuz gret ho never en kreiz tan an argad ;
Ha daoust ma koeû stank hom zud war an dachen
O deuz dalc'het da stourm, kalonek penn-da-benn :

Duont war an dachen, en toez ar re varo,
 Ar Franz neuz dibabet eun haroz dishano,
 'Zo douget gant doujanz, en kreiz lidou dispar !
 En toez hom zud brudet, er Pantheon a c'hloar !

Skeudenni 'ra eno, mignonet, en hano
 Kement Poalu koet o tifén Demp ar Vro.
 Poalu Franz ! Kaera gir ! dre holl war an Douar
 Eo brudet ha meulet he vertuziou dispar !

Gret a peuz er walheur 'vel er C'christ biniget,
 O reï da vûe glan da zavetâd ar Bed ;
 Ha dre da wir gundu o tiskwel skleacer d'an holl
 Penaoz eur bobl reïzet n'het kamet mont da goll.

Ar Franz a bez hirie a skwill warnout bennoz !
 Dre skeudennou mein kaer zavet en pep paroz,
 A vezda viken eur merk a drugare
 Hag eur skwer divarvel evit hor bugale.

Envel beo, da baoltret, a dreuz an amzeriou
 A chomo garanet don en ho c'halonou ;
 Kenderc'hel a raïo, sonn diwar he sijen,
 Da laret dê beza veltoud gwir Fransijen.

Daoust ma leraez 'oa red demp « trec'hi pe vervel ? »
 Vi dê eur gwir reoliens, en eur reï eur gentel,
 Da gerzet gant furnez, oc'h ober lezennou
 Da c'harz na vo biken ken ar seurt brezellou.

Sevel a ran ma mouez dirakout da laret,
 O laket ar Poblou muioc'h de n'em garet,
 (Daoust neuz hellet hini deuz ouzit dont a benn),
 Te dal beza douget gante da virviken !

Ha kement-se, me gred, eun deïz a neur gavo,
 Rag gwir Republik Franz bepred a lugerno
 Dreist an holl broyou all, 'vel 'deuz gret a viskoaz.
 Hag en deïz-se, Poalu, te vo kalz brassoc'h c'hoaz !

Da c'hortoz, kenvrôiz kanomp a vouez huel,
 A bep seurt meulodi da *Hini Breiz-Izel* !
 N'euz gret enor he Vro dispon en pep tachen :
 Gloar hag enor dezan er Bed da virviken.

CH. ROLLAND,
 kuzuller kear.